

'משוגע עליה'

'מוטב להיות משוגע מאשר צלול-דעת'

בעולם של משוגעים'

(ארסמוס מרוטרדם)

א

עד לא מכבר בצלאל היה עלם חמודות, אפילו קצת נאה. רעמת שיער שחורה משוחה בברילנטין ועיניים יוקדות של חתול צמא ליד קערת חלב. יום יום תצפת מהבלקון וראה את פִּיגֶל שאהבה נפשו, זקופה כעמוד תאורה, טופפת בצעדי און אל הסמינר החרדי 'בית יעקב'. צמתה הבלונדית השתלשלה מאחורי גבה ונשקה למותניה. עיניה פעורות ומתגלגלות כשתי גולות משחק תכולות. לבו זעק מרוב תשוקה.

הוא חלם רק על פִּיגֶל בת השכנים ודחה כל הצעה של שדכן או שדכנית ששבו ושאלו: "מה יהיה בצלאל? אתה הולך ומזדקן ועוד מעט תהיה בן שלושים ועדיין לא שמת טבעת על אצבע של איזו בתולה. אתה צריך אישה משלנו, שיודעת לנקות, לכבס, לבשל ולחמם לך את המיטה בלילה קר ולהשריץ לך ילדים ולתת לך את הכבוד המגיע. עוד מעט תיאלץ להסתפק באלמנה, המתגעגעת לבעלה מנוחתו עדן, או עם רווקה זקנה שכבר נעשתה 'טורשי' – ירק כבוש. עוד שנה-שנתיים תצטרך להסתפק, לא עלינו, בגרושה שמחפשת בעל שיפרנס אותה ואת עשרת ילדיה." בכולן מצא פגם. אחת גבוהה מדי, שנייה נמוכה מדי. אחת כרסה הולכת לפניה ומודיעה על בואה ושנייה שחופה וצמוקה, אחת שחורה כתחתית של סיר בישול על גחלים ושנייה לבנה כירח סהרורי, אחת שיניה פגומות ואחרת פיה חתום ומפגינה חמיצות. אחת שטוחה כשטיח ושנייה נושאת בגאון צמד אתרוגים תימניים בעלי משקל. אחת ענייה מרודה ואחרת הוריה בזים למי שאינו בעל נכסים כמותם.

בצלאל הקפיד להניח תפילין כל בוקר, אבל יום שבת היה סיפור אחר לגמרי. הוא היה מוכן להתפשר בכול, אבל אהבתו לכדורגל ולקבוצת 'ביתר' הייתה גדולה מכול. לאחר כל התפילות והסעודות, לבש חליפת עור

צמודה שהבליטה את המשולש האתלטי של גופו והרשים את רואיו בכפפות עור, מגני כתף ומרפק, מגפי בוקרים ומגבעת אוסטרלית, חמוש במשקפי טייסים שהגנו עליו מפני הרוח, דהר על אופנוע שטח, קצוץ מפלט, שירה צרורות מהאגזוז כאילו ברגע זה נפתחה מלחמת עולם שלישית.

עונג שבת שלו היה במגרש YMCA, סיגריה בזווית הפה, מציצה מבקבוק הערק האישי וקללות על 'אמ-אימא של שופט הכדורגל האנטישמי'. הדור הצעיר המתין לו בבית הקברות המוסלמי של ממילא. ממרחקים שמעו את פיצוץ האגזוז, ההולך ומתקרב. הצופים הצעירים הביטו בו בהערצה כשעשה 'חרקות' ולהטוטי אופנוע בין הקברים, נסע על הגלגל האחורי כשהגלגל הקדמי סובב הולך לו באוויר החופשי כבטחנת רוח. כשהגיע למגרש ימק"א, הסדרנים פתחו לו את שער הכניסה הראשי חנים אין כסף והוא דהר סביב המגרש לקול מחיאות כפיים קצובות של הצופים. היה זה קדימון למשחק הכדורגל. ניצחון ביתר נזקף לזכותו ובסוף המשחק הוא ערך טריומף של מנצחים לקול מחיאות כפיים של מעריצי הקבוצה. בימים של תבוסה הוא היה מקפל את הזנב בין הרגליים ומסתלק בקול ענות חלושה.

השחקנים הנערצים עליו היו סימון אלפסי, ציון שלום, אהרן חסון, ישראל יחזקאל. מעל יציע העץ המט לנפול זעק בגרון ניחר קריאות הידד לגיבוריו ו'הלך מכות' עם כל בריון מזדמן שביזה את אחד מגיבוריו. ממרומי הטריבונה שיגר עמוד עשן לעבר הצופים שלפניו וירק בשצף קצף קליפות של גרעיני אבטיח ומלון. בין לבין ערך הימורים לגבי הקבוצה המנצחת ומספר השערים, הפנדלים והקרנות שיפלו במשחק. הוא גבה במזומן דמי השתתפות בהימור ודקות אחדות לפני תום המשחק ופירעון החוב, בצלאל הפעיל את האופנוע קצוץ המפלט והותיר אחריו מסך עשן, מבלי לשלם למהמרים את סכומי הזכייה.

במוצאי שבת לבש בצלאל את בגדי החול ואץ רץ לבית הכנסת לתפילת ערבית של מוצאי שבת. בדרכו חזרה הביתה שר בקולי קולות בפתח ביתה של פִּיגֶל:

הַמִּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל
חֲטָאֵינוּ הוּא יִמְחֹל

זָרְעֵנוּ וְכֶסֶףנוּ יִרְבֶּה כְּחֹל
וְכַפֹּכִים בְּלִילָה.

ככה ידעו השכנים בחצר מגוריו שכבר יצאו שלושה כוכבים וימות החול
באים עלינו לטובה יחד עם הטירוף של בצלאל לְפִיגֶל אהובת לבו.

ב

הבנות בשכונה כבר לא השתגעו עליו. הן יצאו אתו פעם אחת לפי
המלצתה של פלורה השדכנית. כשגילו ש'הבחור יפה התואר' מדבר אתן
כל הזמן רק על אהובתו פִּיגֶל הן ברחו מפניו כאילו היה מוכה צרעת
והשאירו אותו עם הלשון בחוץ באמצע רחוב יפו פינת המלך ג'ורג'. היו
כמה הולכי רכיל שסברו שבצלאל אינו מוצא זיווג כי פתקים שתחב בין
הסדקים של הכותל לא נענו בגלל שגיאות כתיב וכתב חרטומים שאפילו
מלאכי השרת לא יכלו לפענח.

בכל ירושלים רבתי לא היה מומחה כמו בצלאל בתחום החשמל. על כל
תקלה ברשת הזעיקו את בצלאל והוא כהרף עין טיפס כחתול על עמוד
החשמל, זיהה את מקור התקלה ותיקן אותה לאלתר. מנהל חברת
החשמל הירושלמית אפילו רצה לתת לו משרה של מפקח בכיר בתחנת
הכוח. הכול הלך למישרין ושבועות אחדים לפני כניסתו לתפקיד סחה
דעתו של בצלאל למראה פִּיגֶל בת השכנים שחלפה על-ידו. מבלי שהספיק
לומר 'אני משוגע עליך פִּיגֶל' הוא נותר קטוע נשימה ולא הבחין בין פלוס
למינוס והתחשמל בראשו. הבזק של ניצוצות שיכול היה לספק חשמל
לשכונה שלימה בירושלים עלה מאוזניו, מנחיריו ומפיו. כשקם על רגליו
התנהגותו כבר לא הייתה כתמול שלשום, עיניו יצאו מחוריהן, פיו התעקם
ושכח את אהבתו לכדורגל, אבל חשמל ידע לתקן.

אנשי אמונה סהרוריים, המסתובבים בחצות הלילה בצפת ובירושלים
וסופרים כוכבים, נשבעו שמאז ההתחשמלות בליל ט"ו של כל חודש,
לקראת חצות, בצלאל קם ממיטתו, ממשש את דרכו כסהרורי וכציפור
בודדה הוא מטפס על הגג, מרחף מעל המרזבים עומד מול הירח המלא
שמאיר את ירושלים מעל פסגת הר הצופים, מילל יללות של זאב מיוחם
וקורא: "הוי פִּיגֶל, פִּיגֶל, את העולם ואני הירח הסובב אותך; פִּיגֶל, פִּיגֶל,

אני רוצה לנשום אותך. נפשי יוצאת אליך... חשמלת אותי אהובה... פִּיגֵל, פִּיגֵל, אם הייתה לי גיטרה, הייתי שר לך סרנדה."

חודש אחרי חודש, ראו השכנות והשכנים כיצד דעתו של בצלאל הולכת ומשתבשת מרוב תשוקה לפִּיגֵל שהייתה צעירה ממנו בעשור וחצי. האשכנזים קראו מאחורי גבו: 'משיגנע', הספרדים: 'לוקו', הפרסים: 'דִּינְוָאנָה', הַחֵלְבִּים: 'מֶגֶ'נֹן' ונאמני הלשון העברית קראו לו במילרע: 'בצלאל המשוגע'. ילדי השכונה רדפו אחריו בקריאות: "יאללה בצלאל, תחשמל את פִּיגֵל!" ומיד ברחו על נפשם.

הוריה של פִּיגֵל היו מוטרדים ומודאגים למשמע יללות הזאב שלו אל מול הירח המלא של אמצע החודש. הם הגיפו תריסים וסגרו חלונות בניסיון להתעלם מקריאותיו של בצלאל לאהובת לבו.

אובד עצות פנה ר' שייקה נחמן פודולסקי, אביה של פִּיגֵל, בשאלתה לאדמו"ר רבי מוישה יענקל בּוֹנֶם ראש ישיבת 'בסוד ישרים': "כבוד תורתו, ישמרהו צורו וקונו, בעוונותינו הרבים אנו גרים ב'דמי מפתח' בחצר של מזרחים, מה שקרוי 'ספרדים', רחמנא ליצלן, ולא זו גם זו. אחד משיגנע משלהם עומד בט"ו של כל חודש על הגג אל מול הירח המלא, מילל כזאב וזועק עד אור הבוקר את שם בתנו פִּיגֵל, פִּיגֵל". אנו חוששים שבצלאל יחטוף את פִּיגֵל בתנו האהובה, יקדים את העגלה לפני הסוסים, יגזול את בתוליה ויהפוך אותה לאם בלי חופה וקידושין. כבוד האדמו"ר, סכנה מרחפת מעל ראשינו ואנו אובדים עצות."

"ומה קורה בשאר ימות החודש?" שאל האדמו"ר.

"וראה זה פלא, לפני אמצע החודש ולאחריו נוהג בצלאל כדרך שאר בני אדם, יודע פסוק ושברו ומחשמל דירות בעבור מנה של גפילטע פיש ושאריות של קוגל וצ'ולנט משבת. והלא יאמן קורה – הוא חדל לרכוב על האופנוע שלו בשבת. בצאת הירח המלא הטירוף אוחז בו והוא מטפס על הגג בשנתו ולא מפסיק לזעוק את שמה של בתנו פִּיגֵל."

האדמו"ר חכך וחכך בדעתו, מרט כמה אניצי שיער מזקנקנו ולעס, כסס ציפורניים, חכך בגרונו ופסק: 'ושומר נפשו ירחק משכנים אלה, מה לנו ולהם? אין לנו דין ודברים אתם. הם בשלהם ואנחנו בשלנו. איננו מתחתנים בהם ואיננו נקברים לצדם. אין אנו מתפללים בנוסח שלהם, בניהם ובנותיהם אינם לומדים במוסדות התורה שלנו, הם לא מדברים

בשפתנו. הם אוכלי קטניות בפסח ושחיטתם פסולה בעינינו. בסיעתא דשמיא ובלי נדר, נמצא לפיגל שלכם שידוך הגון, אברך בר-אוריין ובן טובים, ובט"ו באב הבא עלינו לטובה נזכה למצהלות חתנים מחפצתם ונערים ממשתה נגינתם... עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה. משיראה הלז כי זו שאהבה נפשו כבר אשת איש, ראשה גלוח והיא לבושה בצניעות, מן הסתם יפנה לדרכו ושלום על ישראל."

"חושש אני כבוד תורתו, כי החתונה תיערך דווקא בט"ו באב כשהירח במילואו ובצלאל יוצא אז מדעתו. מי יערוב לידינו שהכול יעבור לשלום?"

"עד אז תפקידו עליה שמירה וירחם השם."

ג

ר' שייקה שילם מה ששילם לחנוכה-פסח שובר עצמות ידוע, ששירת בבריגדה וטיפס בסולם הדרגות ועד לדרגת קורפורל הגיע ואפילו נפל בשבי באיטליה. מאז שחזר מהשבי מקל החובלים האימתני שלו לא מש מידו ועומד ערוך ומוכן לשירותו של כל המרבה במחיר. הוא שמר על פיגל לבל יציקו לה צעירי השכונה ובראשם בצלאל.

ביום של צלילות דעת חנוכה-פסח הקדים תרופה למכה, קרא לבצלאל ואמר: "יא בצלאל, עיניים שלי, תכניס טוב טוב לראש שלך. החרדים לא יתנו לך לגעת בציפורן הקטנה של הילדה שלהם כי אתה לא משלהם, אתה אחר... תיקח אחת מבנות השכונה והכול יבוא על מקומו."

"אדון חנוכה-פסח, אבל אני אוהב רק את פיגל. אני משוגע עליה."

"יא בצלאל, עיניים שלי, בחיים צריך לנסות בשיטת 'מצליח'. יתנו לך – תיקח; יכו אותך – תברח. לך לברוך הספר החרדי, שיגלח את שיער ראשך ויסדר לך זקן של תלמיד חכם. משם לך לחמאם, קח מהמלתחה בגדים של אברך משיבת 'בסוד ישרים' בשעה שהאברך טובל במקווה. לאחר שתתרחץ, תלבש את בגדי האברך, תצחצח נעליים ושים עליך או-די-קולון. כך תלך לביתו של ר' שייקה נחמן פודולסקי, תצלצל בדלת ותבקש בהרבה כבוד ובנימוס את היד של ציפורה, מה קוראים פיגל."

הצעתו של חנוכה-פסח נראתה בעיניו של בצלאל. לאחר שברוך הספר סידר לו ראש של אברך הוא טבל במקווה. במלתחה מצא מגבת להתנגב בה ובגדי אברך משיבת 'בסוד ישרים' שהמתינו לבעליהם. במהירות לבש בצלאל את בגדי האברך, לרבות מכנסי גטקס ארוכים עד לברכיים בצבע לבן, גרביים לבנים ומעליהם מכנסיים קצרים שקצותיהם מהודקים לרגליים. חבש לראשו ירמולקה לבנה ומעליה מגבעת סמט. בצלאל היה מאוכזב שלא מצא במלתחה גם נעלי אברכים כבדות במידה 47. הוא הסתפק בנעליים שחורות עם שפיץ שמדד ב'פרימן את ביין' בבניין העמודים וכשהמוכרת הלכה להביא דוגמה נוספת הוא צעד בגאון הביתה בנעליו החדשות כשהוא משאיר למזכרת את נעליו הבלויות.

שמח וטוב לב יצא מהחמאם וראה אברכים יוצאים מהמרחץ השבועי עם לחיים ורודות והם מלהגים זה עם זה וביניהם, בוש ונכלם, צועד בבושת פנים אברך אחד מסולסל פאות, ערום ועריה, שמכסה בשתי כפות ידיו את מבושיו ורועד מקור. בצלאל ניגש לאברך וסינן מבין שיניו בנימוס: 'א גוט שאַבס רב ייד' ומשום מה לא קיבל מענה.

בצלאל עמד מול הראי בבית ולא זיהה את הייצור המשונה שנשקף ואמר בינו לבין עצמו: "יא בצלאל, משוגע אחד שכמוך, עוד מעט ל"ג בעומר והתחפשת כמו בפורים. גנבת את הבגדים של האברך והכל בשביל אחת ציפורה, מה קוראים פִּיגֶל." הוא התיז על עצמו שפריץ הגון של או-די-קולון ויצא לדרך בפיק ברכיים לא לפני שנשק שלוש פעמים לציציות 'ארבע כנפות' שלו ושבע פעמים למזוזה, קרא שלושה מזמורי תהלים ואמר בדחילו ורחימו 'שמע ישראל' ו'תפילת הדרך'.

אף שבצלאל לא היה בטוח שהחיזור שלו ומאמציו להשיג את ציפורה-פִּיגֶל יישאו פרי, הוא פעל לפי המלצתו של חנוכה-פסח. עמד מול הדלת הנעולה של משפחת פודולסקי, נבוך וחרד מן הבאות. לאחר דקות של חיבוטי קבר ודפיקות לב מואצות הוא צלצל במצילה. צלצל ואין עונה. דפק ואין עונה. צלצוליו ודפיקותיו הלכו וגברו. בצלאל הצמיד אוזן לדלת ושמע מבפנים קולות ויכוח ביידיש. הוא שמע גם מילים לא מחמיאות על ארץ המוצא של אבות אבותיו. הוא שב ומשך במצילה וחיכה. חלפו עוד דקה או שתיים והדלת נפתחה עד לגודל שרשרת הביטחון. האברך המדומה עמד במלוא הדרו מול הוריה של פִּיגֶל וציפה לנס משמים.

ריחות הרינג, קוגל, צימס וצ'ולנט של שבת נשכו לו את האף. מבלי להזמין את בצלאל לעבור את הסף זיהתה הרבנית הינדה-קיילה את בצלאל ספון בתוך בגדי אברך משיבת 'בסוד ישרים'. שיניה נקשו ובקושי יכלה לומר 'שמע ישראל!'. היא זעקה: "אוי ריבוינו של עוילם, היט מיר פון דעם פראַנק." בעלה ר' שייקה נחמן פודולסקי, שפניו חיוורים כפני מת, התקרב לדלת. פִּיגֶל עמדה בפיק ברכיים מאחורי הוריה בשמלת 'בית יעקב'. בצלאל עמד כגולם. נעתקו המילים מפיו ולא ידע מה לומר. ר' שייקה העלה חיוך מעושה על פניו, תחב את אצבעותיו הדקיקות לסבך זקנו הארוך ואמר בנעימה של דף גמרא:

"שׁוּלֵם עליכם רַב יִיד."

"עליכם שׁוּלֵם רַב שייקה נחמן פודולסקי", רעד קולו של בצלאל.

"אנחנו כבר תרמנו... מה מבקש כבודו?"

"אנני....", גמגם בצלאל באין מילים בפיו.

"מה אתה? מי אתה?", אמר הרב, "קודם שכבודו שיחר לפתחנו כבר ריחות תמרוקים של נואפים צרבו את אפינו. אם כבר כבודו מתחזה לאברך – איפה הפאות איפה?"

"כבוד הרב שייקה, פאות וזקן יגדלו לי בעזרת השם. אני בעניין אחר. יש לכם ילדה זהב טהור", התעשת בצלאל, "קוראים אותה 'ציפורה-פִּיגֶל' ואני רוצה את היד שלה".

פניו של הרב נפלו והוא לא ידע איך להסיר את הנגע מביתו וכבעל קושיא שאל: "אדון בצלאל, קָא מִשְׁמַע לָן 'רוצה את היד' הפקר פֶּטְרוֹשְׁקָה? כל דכפין ייקח יד? וכי אני קצב באטליז שמוכר יד ורגל של בהמות?"

"למה יכעס כבוד הרב, למה? 'רוצה את היד' רוצה לומר שידוך עם הבת שלכם ציפורה-פִּיגֶל שתחיה. בכל לילה אני חולם שציפורה-פִּיגֶל הנאוה בבנות מתחת לאפיריון ואני עונד טבעת על אצבעה, שם כתר מלכות על ראשה, שובר כוס ואומר 'אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני'."

"חלומות שווא ידברו. חלומות באספמיה. אין מראים לו לאדם אלא מהרהורי לבו. אפשר יגיד כבודו, איך קראו אותך בברית מילה?"

"הייתי קטן, אולי בן שבוע או קצת יותר, מאיפה אני זוכר מה היה בברית?
המוהל אמר שקראו אותי בצלאל."

"למה הורריך נתנו לך שם של צדיק ואתה נוסע בשבת קוידש
מאטאציקל לפוטבאל?"

"ר' שייקה היקר, אני כבר שומר שבת. "אני גם לא הולך לכדורגל בשבת
אז למה אני לא יכול לבקש את ידה של 'ציפורה-פִּיגֶל' שלכם?"

"ודאי, ודאי, שאתה שומר שבת. למה בשבת מריחים ממך את עשן
הפאפִּיראָס, דהיינו ציגרטן, שאתה מעשן בבית הכבוד בשבת קודש."

הרמב"ם עליו השלום אמר: 'וְחֵטָא גָדוֹל הוּא לֹאֵר לְבַעַל תְּשׁוּבָה 'זָכַר
מִעֲשֵׂי הָרָשׁוֹנִים', כְּדִי לְבַיְּשׁוֹ וּלְהַזְכִּירוֹ מָה עָשָׂה'."

"יפה דרשת רב בצלאל. אני רואה שאתה יודע שבר פסוק. ומה פירוש
בגדי אברך שעליך? אומרים שהיום נגנבו בבית המרחץ מלבושיו של
אברך ירא שמים משיבת 'בסוד ישרים' והלז יצא לביתו עירום ועריה
כשהוא מכסה בכפות ידיו את מבושיו."

"למען כבודו, כבוד הרבנית והעלמה הכבודה פִּיגֶל אני לבוש מחלצות של
אברך. ואני שומר מצוות, לא אוכל 'דבר אחר', מבדיל בין בשר לחלב, צם
חצי יום בכיפור וחצי יום בתשעה באב."

"למה לא יאמר כבודו שאתה גם ממתין חצי שעה בין בתו של הקצב לבתו
של החלבן כדי לא לערבב בשר וחלב?"

"חלילה וחס. מה לי ולבת הקצב ובת החלבן?"

"לכבוד לנו שבאת לבקש את ידה של בתנו... היינו חפצים באברך משי
כמוך, אבל מה לעשות? המזל לא תמיד מאיר לנו פנים. פִּיגֶל שלנו
שתחיה כבר מחותנת. יש בידינו שטר אירוסין שלה. בלי נדר ובעזרת השם
בט"ו באב נחתן אותה עם אברך משי משלנו, השם ישמרהו ויחיהו. יתר
על כן, אנחנו לא באים בברית נישואין אתכם..."

"כבוד תורתו, תמיד יש פעם ראשונה. אפילו איתמר בנו של אליעזר
בן-יהודה, שקודם קראו אותו בן-ציון, נשא לאישה את לאה אבו-שדיד
הספרדייה."

"אליעזר בן-יהודה היה חוטא ומחטיא. הוא מחק במחי יד את לשון יידיש שבפינו מדורי דורות ועשה את לשון הקודש ללשון של חולין. מתי תלמדו שאתם זה אתם; ואנחנו זה אנחנו? בגדי אברך אינם משייכים אותך למחנה שלנו. למה שלא תלבשו גלימה של חכמי ספרד והמזרח ותמצאו זיווג במחנה שלכם?"

ר' שייקה טרק את הדלת ופנה לזוגתו הרבנית ולפִיגל בתו ואמר: "איר האָט געזען יוסף דער חלמער – ראיתם את יוסף בעל החלומות? עד כמה מגיעה עזות המצח שלהם?" עיר הקודש עדיין בתדהמה מגניבת בגדיו של האברך שחזר הביתה ערום ועריה. הנשמע כזאת שאפיקורוס לובש בגדי אברך גנובים ומבקש את ידה של בתנו?"

בצלאל שמע את הקולות שמעבר לדלת ופייס את עלבונו ביריקה סמיכה מול הדלת הנעולה וקרא בקול גדול: "הלוואי שיהיו לכם נכדים ונינים כושי סמבו מאפריקה."

ד

כאוב ואובד עצות חזר בצלאל לחנוכה-פסח, שקיבל את פניו בחיוך משוך מאוזן לאוזן ומקל החובלים שלו מתגלגל בידו כחרב המתהפכת בשערי גן עדן: "היי טוֹקֶמֶק, השכל שלך ברח לתחתונים? הם בכלל פתחו לך דלת? הגיע הזמן שתדע שהם זה הם ואנחנו זה אנחנו."

"חנוכה, אני כבר שומר מצוות. בשביל פייגל אני מוכן לאכול בלי מלח את השטריימל של האדמו"ר."

"קלבסה, החזרה בתשובה שלך עושה רושם על הפשפשים. אתה חסיד רמאי. כשאתה רואה נערה יפה ברחוב אתה שם את כף היד שלך על העיניים ומציץ מבין האצבעות ואומר 'ישתבח שמו'..."

"מה אגיד לך אדון חנוכה-פסח, אני אמות אם לא אתחתן עם פִיגל."

"למה שתמות? אין עכשיו מגיפה של חמורים. שכל שונאיך ימותו!"

ה

חלפה שנה של התייסרות. בצלאל המשיך לטייל על הגג כסהרורי בלילות ט"ו בחודש ולילל יללות זאב אל פייגל אהובתו, שנעלמה מהשטח, כאילו בלעה אותה האדמה.

שדה השלף שעל ראשו התמלא והיה לרעמה, הפאות נבלעו בתוך הזקן שירד לו עד הטבור. בצלאל נעמד יום אחד מול הראי הגדול בבית וראה פרצוף איכה ואמר בינו לבין עצמו: "לאן נעלם בצלאל החשמלאי, הבחור היפה שעושה להטוטים על האופנוע? מי זה הטיפש הזה שמסתכל עליי מתוך הראי?"

עוד באותו יום הלך לכותל המערבי, הצמיד את מצחו לכותל, הזיל דמעה ובא חשבון עם אלוהים: "יא ריבוננו של עולם, אני שלך וחלומותיי שלך, למה זנחתני? כל יום הנחתי תפילין והתפללתי בהֶנֶךְ החמה. אפילו שמתי לך פתקים בין אבני הכותל ולא ענית לבקשותיי. אולי יש לי כתב לא קריא, אולי יש לי פה ושם שגיאות כתיב. האם בגלל זה לא זיווגת לי את פִּיגְל אהובתי? יא ריבוננו, כמה אפשר לחכות ולצפות? שתדע לך, שאני די כועס עליך ועוד היום אני מגלח בלי נדר את הזקן ואת הפאות."

בהחלטה נחושה נכנס בצלאל למספרה המודרנית 'פיגארו' בגאולה וביקש תספורת עם בלורית של פושטק תל-אביבי. פיגארו, שהיה אמן גדול, מילא את מבוקשו של הפציינט ומרח לו על הראש שכבה עבה של ברילנטין-קרם לעיצוב השיער והשפריץ עליו או-די-קולון במזלף גומי עד שבצלאל השתעל כחולה אסתמה. הוא הסתכל בראי ולא האמין למראה עיניו. "וי, וי, פלאי פלאים! ברגע אחד נהייתי צעיר בעשרים-שלושים שנה ומסריח כמו דיר שלם של עזים."

מבולבל ואובד עצות אמר שלום לאדון פיגארו ולבולבולים שהנעימו זמירות בכלוב ויצא לרחוב יחזקאל ומי בא לקראתו אם לא חנוכה-פסח, הנבוט והאיש, מחייך מאוזן לאוזן. הם התחבקו עד ששמעו את העצמות של בצלאל מתפוקקות. השיעול כמעט חנק את חנוכה-פסח מרוב מבוכה ולאחר שהתאושש מהריחות הכבדים אמר חנוכה בקול חנוק:

"יא בצלאל, אתה אולי קצת משוגע, אבל היופי השאיר בך עדיין כמה סימנים," אמר ומלמל בינו לבין עצמו: 'אֵיל נֹבֶ'יִו אֵיס מוֹי אֵיִרְמִזוּ, קוֹמוּ אֵיל גָּאטוּ לוקו – החתן יפה תואר, כמו חתול משוגע.'

בצלאל שאל בגאווה: "תגיד חבר חנוכה, בתור שומר ראש של משפחת הרב פודולסקי, יש צ'אנס שציפורה-פִּיגֶל שלי תברח מהבית ותבוא אליי, ניסע לתל-אביב, נתחתן שם ברבנות ונלך אחר-כך לשפת הים ואקנה לה אסקימו-לימון? אני כל כך אוהב אותה וחולם עליה בלילות. תגיד אדון חנוכה, יהיה טוב בסוף?"

"היית משוגע עם זקן ועכשיו 'פיגארו' עשה אותך משוגע בלי זקן. אתה מרחף בעננים וממשיך ללכת על הגגות ולילל כמו זאב מול הירח, אבל כבר חצי שנה שפִּיגֶל התחתנה עם אברך משיבת 'בסוד ישרים', אולי זה האברך שגנבת לו את הבגדים ויצא לרחוב בלי כיסוי תחת... כל מאה שערים שלו מזכירה לאברך המסכן את סיפור התחת החשוף שלו."

"למה אף אחד לא מספר לי?"

"הנה אני מספר לך. היא לא רק התחתנה גם גילחו לה את הראש והיא הולכת עם 'פְּרוּקָה' – פאה נוכרית של חרדים. יש שמועות שיום אחד הלכה פִּיגֶל במאה שערים והרוח העיפה לה את הפאה. מרוב בושה שאישה חרדית נשואה הולכת במאה שערים ללא כיסוי ראש וכל העולם צופה בקרחת שעל ראשה, היא רדפה במסירות נפש אחרי הפאה כדי לכסות את ראשה. היא רצה והפאה בורחת. הבחין בנעשה איזה 'סיקריק' – עברייני בתחפושת חרדית – השיג אותה במרצתה וגנב לה את הפאה. בסוף היא נשארה קרחת מכאן ומכאן. כדי שלא יצביעו עליה בירושלים כמי שהלכה שלושה צעדים לא כיסוי ראש, הרב פודולסקי קנה לפִּיגֶל שלו 'פְּרוּקָה' חדש לראשה ובאותו שבוע גם שכר לזוג הצעיר דירה בדמי מפתח בבני-ברק. מה שישמח אותך לדעת שהאברך כבר הכניס את פִּיגֶל להיריון. בלי נדר ובעזרת השם, עוד עשר שנים היא תהיה אימא לעשרה ילדים. אם תחכה בסבלנות יא בצלאל, אולי יום אחד ציפורה-פִּיגֶל תציע לך את הבת שלה."

"חנוכה למה סיפרת לי? למה הרסת לי את כל החלומות? כשלא יודעים לא כואבים. אני כל כך אוהב את פִּיגֶל", פרץ בצלאל בבכי מרורים, "למה עשו לה קרחת למה? למה זה מגיע לי? פִּיגֶל הייתה הכי יפה בעולם. אהבתי כל כך את הצמות הבלונדיות שלה. השתגעתי על העיניים הכחולות שלה. אהבתי את החיוך המתוק שלה, את השדיים הקטנים שהתחילו לנצנץ. למה חנוכה, למה זה מגיע לי?"

"בצלאל, גם כשמעונן השמש עדיין זורחת"

"אני רואה מול העיניים רק ענן שחור. משהו בתוכי מת. אני לא בטוח שהשמש תזרח מחר."

I

מוכה אמוק גילח בצלאל את ראשו עד שהגולגולת הייתה חשופה. הוא יצא מהמספרה וטיפס כחתול רחוב על עמוד המתח הגבוה והתיישב על הטרנספורמטור. הראש הקרח בהק בשמש. בצלאל זעק מלב כואב: "פִּיגֵל, אהובת לבי, לך ולי יש קרחת... האברך עשה לך ילד ואני נשארתי בלי כלום, נאדה... אני זועק פִּיגֵל ואת שותקת...". ילדי השכונה פרצו מכיתות התלמוד-תורה והתקהלו סביב עמוד החשמל. הם צפו בקרח המטורף שנעמד על הטרנספורמטור וקראו לעברו: "יא בצלאל, למה לא חשמלת את פִּיגֵל? אתה משוגע עליה...אתה מת עליה..."

עד מהרה התקבצו והתקהלו תושבי השכונה סביב עמוד החשמל. גם החנוונים והירקנים ובעלי המלאכה נטשו את עסקיהם ובאו לצפות במשוגע קרח בראש עמוד מתח גבוה. לוחמי האש הציבו סולם וראשו מגיע השמימה, אך חששו לטפס ולהתחשמל וחיכו לעובדי חברת החשמל. חנוכה-פסח חש סוף סוף ייסורי מצפון וניסה במתק שפתיים ובנופת צופים לשכנע את בצלאל לרדת, אך קריאותיו חנוכה היו כקול קורא במדבר.

בצלאל זעק מלמעלה: "תושבי השכונה, יום טוב אחד לא ראיתי מכם. תחפשו לכם חשמלאי חדש... בעוד רגע אני מזווג זיווגים בין הפלוס למינוס. מראש העמוד הבזיקו ניצוצות שנשמעו כברקים ורעמים ביום בהיר. ההבזקים, הניצוצות והזיקוקים הלכו וגברו והעם רואה את הקולות.

"פִּיגֵל, פִּיגֵל, אני מת עליך פִּיגֵל...", קולו של בצלאל הלך ודעך עד שנבלע בהמולת הרחוב. הרב פודולסקי נשא כפות ידיו כלפי מעלה ואמר: ה' נָתַן וה' לָקַח, יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ.